

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет туризму
Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

Новосьолов О.В.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
(ОПІ КУРОРТНА СПАВА)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КУРОРТНІЙ СПРАВІ
МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

навчально-методичний посібник

Івано-Франківськ, 2024 р

УДК 37.09:379.8(072/073)
ББК74.04(4Укр)

Самостійна робота студентів. (ОПП «Курортна справа»). Інноваційні технології в курортній справі. Методологія і організація наукових досліджень. Бізнес-планування підприємств сфери гостинності: Навчально-методичний посібник / Укладач О. Новосьолов. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2024. 45 с.

**Рекомендовано до друку Вченою Радою Факультету туризму
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника**

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Клапчук В.М., доктор історичних наук, професор завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Орлова В.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи факультету туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

У посібнику упорядковано методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін циклу професійної підготовки спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа») з елементами дистанційного навчання та використанням інформаційних технологій. Для самостійної роботи студентів також рекомендується відповідна наукова, спеціальна, хрестоматійна, періодична література.

З кожної навчальної дисципліни, із урахуванням її специфіки та цілей, наводиться кількість годин для самостійної роботи, мета самостійної роботи, запитання для самопідготовки, індивідуальні завдання, програмові вимоги до проміжного та підсумкового контролю, тестові завдання, список рекомендованої літератури.

Рекомендовано для студентів вищих навчальних закладів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа»), науково-педагогічних працівників.

УДК37.09:379.8(072/073)
ББК74.04(4Укр)
© Новосьолов О.В., 2024

Зміст

Вступ.....	4
Визначення термінів «Самостійна робота студентів» та «Індивідуальна робота студентів».....	5
Самостійна робота студентів у структурі навчально-методичного комплексу спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа»).....	7
Самостійна робота в системі професійної підготовки студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа»).....	10
Самостійна робота студентів ОПП «Курортна справа»	
Інноваційні технології в курортній справі.....	11
Методологія і організація наукових досліджень.....	23
Бізнес-планування підприємств сфери гостинності.....	36

Вступ

Дисципліни циклу професійної підготовки спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа») формують фахівців сектору гостинності, насамперед готельного, ресторанного та курортного господарств на освітньому рівні «магістр».

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України актуальною проблемою є забезпечення і підвищення якості обслуговування населення. Забезпечення і підвищення якості надання послуг гостинності - актуальна проблема в усіх країнах світу. Від її вирішення певною мірою залежить ефективність національної економіки, стан та якість задоволення потреб населення у відпочинку, оздоровленні, харчуванні. Саме цим зумовлені постійно зростаючі вимоги до підготовки фахівців спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа»).

Мета методичного посібника полягає:

- у формуванні навичок самостійного навчання, вміння здобувати та поглиблювати знання;
- опануванні практичних навичок роботи з нормативно-технічною документацією;
- можливості обрати актуальний напрям науково-дослідної роботи;
- готовності до будь-якої форми контролю знань, зокрема заліків, іспитів, а також виконання курсових робіт та дипломного проекту магістра.

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів розроблено відповідно до навчальних програм та робочих навчальних програм дисциплін.

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ «САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ» ТА «ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ»

Навчальний час, відведений для самостійної та індивідуальної роботи студента, визначається навчальним планом і становить 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення обсягів аудиторних занять, самостійної й індивідуальної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

Зміст *самостійної роботи* над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Самостійна робота над навчальною дисципліною може включати:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях та підготовка до практичних (лабораторних) занять;
- систематизацію вивченого матеріалу перед іспитом;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- переклад іноземних джерел встановленої тематики;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм тощо;
- інструктивно-методичні матеріали до роботи у фоно- та відео-лабораторіях, комп'ютерних класах.

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне передбачати засоби самоконтролю (тести, пакети контрольних завдань, питання та завдання для самоконтролю).

До *індивідуальної роботи* відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання:

- виконання розрахунково-аналітичних робіт, курсових та дипломних проєктів;
- дослідження практичних ситуацій;
- підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація;
- власних досліджень до олімпіад, конференцій;
- написання есе;
- складання і розв'язування задач;
- розробка моделей, явищ і процесів;
- анотація опрацьованої додаткової літератури;
- розробка і розв'язування тестових завдань;
- розробка поурочних планів і конспектів уроків;
- порівняльна характеристика вивчених явищ, процесів тощо;
- написання творів, газетних статей, складання віршів, розробка сценаріїв, літературні переклади;
- виконання в індивідуальному порядку вправ різного рівня складності;
- анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи;
- пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до

запропонованих викладачем тем;

- анотації до відеофільмів, переглянутих у відео-лабораторіях; аналіз шкільних підручників;
- збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми;

Самостійна та індивідуальна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями (вказівками), практикумами, конспектами лекцій, навчально-лабораторним обладнанням, електронно-обчислювальною технікою, науковою літературою та періодичними виданнями.

**САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 241 «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»
(ОПП «КУРОРТНА СПРАВА»)**

Самостійна робота студентів є складовою Навчально-методичного комплексу, що представляє собою чітко визначену сукупність навчально-методичних документів, що являють собою модель освітнього процесу, який реалізується на практиці.

Мета НМК дисциплін зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» полягає у забезпеченні цілісного навчального процесу, який включає визначені законодавчими та підзаконними актами України форми, методи і засоби навчання у ВНЗ.

Навчально-виховний процес у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника ґрунтується на основних положеннях Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів, наказів Міністерства освіти і науки України та враховує профільну спрямованість ВНЗ. Освітній процес у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника організовано відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (ПЛ.03.3.1-04:2024), Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент (ПЛ.03.3.3-01:2023) та ін.

Підготовка фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» (ОПП «Курортна справа») здійснюється згідно з Концепцією діяльності за заявленим напрямом, освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою (що діяли до введення у дію Закону України «Про вищу освіту»), Освітньої програми підготовки магістра. *Студенти повинні отримати такі знання і розуміння:*

- сучасні уявлення щодо чинної законодавчо-нормативної бази;
- базові уявлення щодо засвоєння основних категорій, законів і форм логічного мислення;
- базові уявлення щодо механізмів психологічних виявів особистості;
- сучасні уявлення для формування розуміння сутності та перспектив політичних подій, явищ;
- базові уявлення про забезпечення охорони праці та техніки безпеки;
- базові уявлення для формування вмінь для ідентифікації небезпеки, визначення рівня індивідуального та колективного ризику;
- сучасні уявлення щодо вивчення закономірностей взаємодії суспільства з навколишнім середовищем для забезпечення конструктивного природокористування;
- базові уявлення щодо вивчення основних положень метрології, стандартизації і сертифікації щодо якості сировини, напівфабрикатів та готової продукції основні функції підприємства;
- функціональні обов'язки персоналу готельно-ресторанного підприємства;
- правила дотримання вимог безпеки праці персоналом;
- правила користування електроприладами і устаткуванням;
- принципи укладання угод між постачальниками і готельно-ресторанним підприємством;
- технологію складання меню, розробку калькуляції діяльності готельного господарства;
- методи ціноутворення та специфіку оформлення супроводжуючих документів;
- законодавчу базу, що регламентує готельно-ресторанну діяльність;

- принципи укладання партнерських угод.

Студенти повинні набути таких навиків:

- здатність використовувати теоретичні професійні знання та практичні навички щодо організації діяльності в підприємствах готельного господарства;
- здатність використовувати теоретичні професійні знання та практичні навички з сучасної організації виробництва кулінарної продукції в закладах ресторанного господарства;
- здатність використання умінь та навичок планування і реалізації виробничих завдань, керування технологічними процесами виробництва високої якості;
- здатність використовуючи знання, уміння і навички щодо формування сучасного системного економічного мислення в галузі менеджменту організації з урахуванням галузевої специфіки та особливостей управлінської праці в готельно-ресторанному господарстві;
- володіння методами спостереження і проведення аналізу маркетингового середовища, вибору цільового сегмента споживачів;
- розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- провадження дослідницької або інноваційної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема осіб, які навчаються;
- використання іноземних мов у професійній діяльності;
- уміння аналізувати ефективність позитивної дії рекреаційних чинників щодо оздоровлення відпочиваючих;
- уміння прогнозувати економічну ефективність і результативність проектів у курортній справі;
- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування використовувати сучасні прийоми та методи економіко-статистичних досліджень;
- проводити системний аналіз макро- і мікросередовища галузі України, регіону, міста, моніторинг основних конкурентів на ринку;
- аналізувати бізнес-системи і брати участь у розробці проектів їхнього удосконалення;
- аналізувати інституціональні системи, брати участь у розробці проектів їх розвитку;
- розробляти план маркетингових досліджень, здійснювати маркетингові дослідження у галузі з метою визначення сегмента ринку, потенційних споживачів, їх поведінкових особливостей та мотивації попиту, мережі збуту, комунікаційних заходів;
- обґрунтовувати варіанти цінової політики в умовах змін попиту;
- розраховувати місткість ринку, прогнозувати попит на продукцію;
- за матеріалами маркетингових досліджень визначати позицію організації на ринку, обирати свій сегмент;
- за результатами аналізу впливу факторів сезонності, коригувати відповідні зміни обсягів, асортименту, сезонних цін;
- аналізувати, планувати й прогнозувати обсяг реалізації продукції та послуг на різні періоди;

- на основі аналізу використання робочого часу скласти плани використання робочого часу, планувати час як ресурс;
- використовуючи різні джерела інформації, формувати інформаційне забезпечення управління підприємством;
- формулювати економічну постановку завдань, брати участь у розробці алгоритмів і програм;
- ефективно використовуючи можливості автоматизованого робочого місця, оперативно переробляти масиви різної інформації, проводити діагностику управлінської ситуації в умовах обмеженості часу;
- на основі інформаційного забезпечення та комп'ютерних технологій розробляти достатню кількість альтернативних варіантів рішень;
- виходячи з критеріїв соціально-економічної ефективності та екологічної безпеки, на основі наукових методів і моделей оцінювати альтернативи, обґрунтовувати, здійснювати вибір оптимальної альтернативи;
- на основі сучасного програмного забезпечення використовувати ЕОМ для оптимізації рішень;
- слідкувати за змінами в законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах, забезпечувати правомірність діяльності;
- забезпечувати участь працівників усіх рівнів у прийнятті рішень;
- визначати вплив факторів зовнішнього середовища на діяльність організації, адаптувати організацію до швидкозмінного зовнішнього середовища;
- використовуючи нормативно-правові інструменти, на основі дослідження факторів прямої і непрямої дії організовувати співпрацю із суб'єктами зовнішнього середовища;
- встановлювати, підтримувати й розвивати ділові стосунки з іншими організаціями;
- забезпечувати захист інтересів підприємства в системі корпоративного бізнесу;
- організовувати розробку програми забезпечення якості продукції від проектування до експлуатації, впроваджувати наукові методи управління якістю продукції;
- формувати банк стандартів, технічних умов, слідкувати за змінами в них;
- організовувати порівняльно-аналітичний моніторинг споживчої якості продукції конкурентів, дослідження реакції споживачів на якість продукції;
- на основі маркетингового підходу вносити рекомендації щодо введення нових або зміни існуючих вимог до якості;
- згідно з чинним законодавством і на основі стандартів підтримувати на належному рівні якість продукції та послуг, захищати споживача від неякісної продукції.
- аналізувати основні показники готельної діяльності і на їх основі прогнозувати перспективи роботи підприємства;
- аналізувати тенденції та перспективи розвитку на міжнародному ринку;
- оформляти документи, що стосуються питань готельної діяльності;
- підбирати, аналізувати, систематизувати нормативно-правові, інформаційні, звітні і статистичні матеріали;
- забезпечувати добровільну і обов'язкову сертифікацію;
- забезпечувати якість готельних послуг.

САМОСТІЙНА РОБОТА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 241 «ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННА СПРАВА» (ОПП «КУРОРТНА СПРАВА»)

Система фахової підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах періодично зазнає змін відповідно до соціально-економічних перетворень. Метою вищої освіти сьогодні є «підготовка фахівців, здатних забезпечити перехід від індустріального до інформаційно-технологічного суспільства через новаторство в навчанні, вихованні і науково-методичній роботі».

Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах забезпечується професійними освітніми програмами, на основі яких розробляються навчальні плани. Навчальний план містить різні форми організації навчального процесу: аудиторні заняття – лекції, семінари, практичні або лабораторні заняття, контрольні заходи, а також поза-аудиторні заняття, до яких належить самостійна робота студентів. В існуючих навчальних планах ці форми навчання, як правило, подані в пропорції 1/2: 1/3 навчальних годин відводиться для роботи в аудиторії, 2/3 – на самостійну.

Оскільки в плані підготовки на самостійне засвоєння навчального матеріалу відводиться 2/3 загального обсягу навчальних годин, то ця значна частина навчального навантаження повинна мати чітку визначеність відносно свого змісту і організації.

Традиційно самостійна робота визначається як:

- «основний спосіб освоєння студентами навчального матеріалу без участі викладача, а також час, вільний від обов'язкових навчальних занять»;
- «... форма навчання, в якій студент засвоює необхідні знання, опановує вміннями і навиками, вчиться планомірно і систематично працювати, мислити, формуює свій стиль розумової діяльності»

Самостійна робота студентів у вищому навчальному закладі традиційно включає такі види

навчальної діяльності:

- вивчення навчальної літератури за темами, пошук додаткової літератури;
- конспектування, складання планів, тез;
- кодування інформації (складання схем, таблиць, графіків);
- написання рефератів, доповідей, оглядів, звітів;
- підготовка повідомлень до семінарських занять;
- виконання вправ, розв'язування задач;
- виконання письмових контрольних, лабораторних робіт;
- виконання завдань за допомогою комп'ютера, та ін.

Самостійна робота є основним способом оволодіння учнем матеріалом у вільний від

обов'язкових навчальних занять час, але її зміст визначається робочою програмою,

методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ОПП КУРОРТНА СПРАВА

Інноваційні технології в курортній справі

1. Назва дисципліни.

Інноваційні технології в курортній справі.

2. Мета самостійної роботи.

Вивчення основних компонентів та практичне використання науково-технічних розробок і винаходів в ГРГ.

3. Завдання самостійної роботи.

Сформувані у студентів навички інноваційної стратегії; готовність ефективно проводити інноваційну політику в готелі або ресторані. Під впливом зростаючої внутрішньої і зовнішньої конкуренції інновації стають найважливішим елементом управління готельним підприємством. Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

4. Запитання для самопідготовки.

1. Поясніть, які чинники спонукають організацію до інноваційної діяльності.
2. Як Ви розумієте поняття «новація», «нововведення», «інновація»?
3. Чим зумовлена наявність інноваційного лагу? Яким способом можна його зменшити?
4. Охарактеризуйте роль людського чинника у створенні та реалізації інновацій.
5. Вкажіть відмінність між продуктовими, технологічними та ринковими інноваціями.
6. Охарактеризуйте зміст життєвого циклу інновацій.
7. Опишіть види кривої життєвого циклу товарів і вкажіть, чим зумовлене відхилення від класичної кривої життєвого циклу.
8. У чому виявляється циклічний характер інновацій?
9. Якими способами може відбуватися процес передавання інновацій з одного етапу життєвого циклу на інший?
10. У чому сутність екстенсивного, інтенсивного та інноваційного типів економічного розвитку?
11. Якими причинами обумовлена необхідність переходу господарських систем до інноваційного типу розвитку?
12. У чому сутність концепції «економіки знань»?
13. Охарактеризуйте особливості інноваційного розвитку в Україні.
14. Охарактеризуйте становлення теорії інноваційного розвитку протягом другої половини XIX – початку XX ст.
15. Опишіть сутність інноваційної теорії Й. Шумпетера. Що є принципово новим у його теорії?
16. Охарактеризуйте теорії технократичного суспільства. У чому сучасні науковці вбачають недоліки?
17. Опишіть сутність інноваційної діяльності в організації.
18. Хто є суб'єктами інноваційної діяльності?
19. Наведіть приклади фірм-інноваторів.
20. Охарактеризуйте етапи інноваційного процесу.
21. Опишіть стадії етапу комерціалізації нововведення.
22. У чому полягає сутність дифузних процесів і формування інноваційного середовища?
23. Охарактеризуйте загальну модель інноваційного процесу з урахуванням трансферу нововведень.

24. У чому полягає сутність управління інноваційною діяльністю організації?
25. Чи знаєте Ви джерела інноваційних можливостей, які криються в особливостях перехідного періоду?
26. Охарактеризуйте методи генерування ідей і наведіть приклади їх результативності.
27. Опишіть послідовність створення і освоєння виробництва нової продукції.
28. У чому зміст патентного пошуку і для чого його здійснюють?
29. У чому сутність пробного маркетингу і які проблеми можуть бути усунені при його проведенні?
30. Що таке бренд-стратегія і які завдання вона розв'язує?
31. Охарактеризуйте інноваційну діяльність фірм–експлерентів, патентів, комутантів і віолентів. Які з них найпоширеніші в Україні?
32. У чому особливість діяльності венчурних фірм?
33. Охарактеризуйте типи венчурних фірм.
34. Які чинники перешкоджають розвитку венчурного підприємництва в Україні?
35. У чому сутність бізнес-інкубатора і які послуги він може надавати?
36. Хто може бути партнерами бізнес-інкубаторів?
37. За якими критеріями добирають учасників бізнес-інкубаторів?
38. Чи перспективні бізнес-інкубатори в Україні? Обґрунтуйте свою думку.
39. Охарактеризуйте види регіональних науково-технічних центрів та їх функції.
40. Опишіть сутність технопарків і їх завдання.
41. У чому полягає ефективність функціонування РНТЦ та науково-технологічних парків?
42. За яких умов можливе виникнення технополісів?
43. Охарактеризуйте завдання різних форм між-фірмової науково-технічної кооперації в інноваційних процесах.
44. Наведіть порівняльну характеристику різних типів технологічно орієнтованих спільних підприємств.
45. У чому полягає сутність управління інноваційним розвитком організації?
46. Опишіть модель стратегічного планування інноваційної діяльності.
47. Проаналізуйте зовнішнє середовище з позицій інноваційного розвитку туристичної фірми; взуттєвої фабрики; комбінату хлібопродуктів; молокозаводу. Оцініть найважливіші складові внутрішнього середовища цих організацій, інновації у які можуть забезпечити їм суттєві конкурентні переваги.
48. Від чого залежить інноваційний потенціал підприємства?
49. Опишіть види інноваційних стратегій і наведіть приклади їх використання вітчизняними та зарубіжними підприємствами.
50. Опишіть схему продуктово-тематичного планування інноваційних процесів на підприємстві.
51. Наведіть методику техніко-економічного обґрунтування доцільності реалізації інновацій.
52. Охарактеризуйте сутність мережевих методів управління інноваційними проектами.
53. Охарактеризуйте організаційні форми реалізації інновацій у межах захисної і традиційної стратегії.
54. Які організаційні форми реалізації інновацій можуть використовуватися у межах наступальної стратегії? Наведіть приклади їх використання вітчизняними підприємствами.
55. Охарактеризуйте переваги і недоліки дивізійних організаційних структур щодо управління інноваційними процесами
56. Розкрийте суть програмно-цільового менеджменту інноваціями.

57. Що таке цільова програма? Яка її роль у системі програмно-цільового менеджменту?
58. Як організується менеджмент цільовими програмами?
59. Розкрийте зміст менеджменту проектами.
60. Як формується календарний план?
61. Розкрийте методика розробки мережних моделей.
62. Розкрийте порядок календарного планування за методом критичного шляху.
63. Як здійснюється ресурсне планування інноваційної програми?
64. У чому полягає методика вартісного аналізу інноваційної програми?
65. Як проводиться документування плану інноваційної програми?
66. Як організується менеджмент інноваційної програми?
67. Як вибираються організаційні форми менеджменту програмою?
68. Розкрийте зміст контролю і регулювання програми.

5. Індивідуальні завдання.

1. «Хліб-Сіль» – система бронювання готелів
2. «elBulli»: ресторан, мистецтво, інновації
3. «Баян-баян» – бізнес-інновація
4. Fidelio V8
5. OPERA Enterprise Solution
6. myfidelio.net
7. Fidelio Conference and Catering Management
8. Materials Control
9. HRS Back Office
10. Trako
11. Комплекс Micros – управління рестораном
12. Bartech – система управління в міні-барах
13. BellaVita система управління фітнесом
14. Meeting Matrix TM – система візуалізації банкетних залів
15. TRITON – система забезпечення якістю обслуговування
16. Mymicros.net – інформаційний портал
17. Переносні «handheld» термінали
18. Materials Control
19. HRS Back Office
20. «Inter Hotel», «Lodging Touch Libica», «Intellekt Service», «UCS-UKR», «Галактика», «СІТЕК» – компанії
21. Вендінг в готелі
22. Економія води при митті рук: кран-гойдалка
23. Відеоконференції в готелях
24. Інноваційний ресторан uWink Bistro
25. «Ріг достатку» – кулінарний принтер
26. Wi-Fi в готелях і ресторанах
27. Демократичний ресторан
28. Сомельє в ресторанах
29. R-Кеерг в ресторанах
30. Ресторан на сонячних батареях

6. Програмові вимоги до екзаменів (чи державного екзамену).

1. Визначення поняття «Інновація».
2. Інноваційне підприємство.
3. Інноваційна інфраструктура.

4. Сутність інноваційних проектів.
5. Сутність інноваційного продукту.
6. Ризикове (венчурне) інноваційне підприємництво.
7. Об'єкти інноваційної діяльності.
8. Суб'єкти інноваційної діяльності.
9. Державне регулювання інноваційної діяльності.
10. Види інноваційної діяльності.
11. Типи інновацій.
12. Інноваційні технології в готелі.
13. Етапи впровадження інноваційних технологій в готелі.
14. Автоматизація бізнес-процесів в готелі.
15. Система бронювання в готелях.
16. Можливості інтернет-бронювання.
17. Фактори низької ефективності нововведень в готелі.
18. Неможливість інновацій в готелях.
19. Інтернет-технології в готелях.
20. Основні чинники, які впливають на інноваційну діяльність.
21. Автоматизовані системи управління в готелі.
22. Сутність Ноіеі Зоііііопз.
23. Розробник інновацій Асепііс ОшЪН.
24. Рісіеііо У8 - система управління готелем.
25. Система управління готелем ргоНоІеІ.
26. Програма В-52.
27. Інновації та інноваційний процес. Складові інноваційного процесу.
28. Ефективність інноваційного процесу.
29. Мета і принципи державної інноваційної політики.
30. Стратегії інноваційних товарів.
31. Дослідження ринку інноваційних товарів.
32. Формування стратегій інноваційних товарів.
33. Інноваційні стратегії.
34. Підходи до розроблення інноваційної стратегії.
35. Фінансова підтримка інноваційної діяльності.
36. Упровадження інновації у життя.
37. Життєвий цикл інновації.
38. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств.
39. Розробка концепції управління інноваційною діяльністю.
40. Результативність впровадження інновацій в життя.

7. Тести.

1. Інноваційний менеджмент включає чотири основні функції. Серед вказаних знайдіть одну зайву

- а. планування інновацій
- б. пошук необхідних інвестицій
- в. організацію інноваційної діяльності
- г. оперативне управління інноваційною діяльністю

2. Планування інновацій включає три ключових дії. Знайдіть серед зазначених одну зайву

- а. постановка інноваційних цілей
- б. визначення тематичної спрямованості інноваційної діяльності
- в. пошук шляхів досягнення інноваційних цілей
- г. визначення потреби в ресурсах

3. Організація інноваційного процесу включає три ключових дії. Знайдіть серед зазначених одну зайву

- а. створення необхідних умов для успішної реалізації проекту
- б. відбір персоналу та формування проектних команд
- в. розробку графіків та постановку певних завдань перед підрозділами та виконавцями
- г. розробку інноваційних планів

4. Оперативне управління інноваційним процесом означає

- а. прийняття рішень по конкретним проблемам інноваційної діяльності
- б. проведення оперативних нарад з питань інноваційної діяльності
- в. створення системи оперативного інформування керівництва підприємства
- г. внесення коректив до інноваційних планів

5. Контроль інноваційного процесу включає чотири ключових дії. Знайдіть серед зазначених одну зайву

- а. порівняння досягнутих інноваційних результатів з плановими
- б. проведення ринкових досліджень на предмет комерціалізації інноваційних результатів
- в. збір інформації про інноваційну діяльність конкурентів
- г. контроль якості інноваційних результатів

6. Який варіант відповіді розкриває зміст функції оперативного управління інноваційним проектом найкращим чином?

- а. узгодження дій членів проектної команди
- б. узгодження дій членів проектної команди, вирішення поточних питань
- в. узгодження дій членів проектної команди, вирішення поточних питань та забезпечення працівників адекватної оплатою їх праці
- г. досягнення єдності членів команди.

7. Серед перелічених основних умов формування єдиної проектної команди треба знайти одну зайву:

- а. постійність складу команди
- б. наявність ефективної організаційної структури
- в. продумана система мотивації членів проектної команди
- г. ефективний механізм набору та відбору персоналу

8. Проектна команда проходить в своєму становленні чотири стадії. Вкажіть серед названих одну зайву.

- а. визначення рівня кваліфікації членів проектної команди
- б. визначення сильних та слабких сторін у членів команди
- в. становлення авторитету членів команди
- г. досягнення високої продуктивності праці

9. Згідно з об'єктивним підходом, інновація - це:

- а. нова вигода, яку отримують споживачі
- б. результат інтелектуальної, науково-технічної або іншої дії щодо ефективного зміни об'єкта
- в. незначне удосконалення існуючих товарів і послуг
- г. нівелювання науково-технічного прогресу

10. Згідно з Законом України про інноваційну діяльність – інноваційна діяльність це:

- а. діяльність спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, що обумовлює випуск на ринок конкурентоспроможних товарів та послуг

- б. діяльність спрямована на розробку науково-дослідної та дослідно-конструкторської продукції, метою якої є удосконалення діяльності закладу або підприємства, організації тощо
- в. діяльність, що спрямована на розробку новітніх технологій на отримання нового продукту або послуг з метою отримання найбільшого прибутку
- г. діяльність закладу або підприємства, яка спрямована на найкраще забезпечення вимог споживачів до товарів та послуг.

11. Життєвим циклом інновацій називається:

- а. час необхідний для розробки цілей та пропозиції інноваційного продукту
- б. період часу призначений на промоцію інноваційного продукту
- в. період часу призначений на утилізацію нововведення
- г. період від зародження ідеї, створення новації та її практичного використання до моменту зняття з виробництва

12. Новація - це:

- а. це нововведення, які принципово не змінюють техніко-економічний рівень виробництва, тобто не є ні базовими, ні поліпшувачими, вони передбачають зміни під впливом короткострокових коливань споживчих вимог.
- б. відкриття нових емпіричних і теоретичних закономірностей у географічній оболонці, поглиблення пізнання сутності географічних явищ та зв'язків
- в. це форма інтелектуальної діяльності людства, скерована на отримання істинних знань про світ (природу, суспільство, мислення, на відкриття об'єктивних законів світу і передбачення тенденцій його розвитку
- г. продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результат фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення її ефективності

13. Згідно з об'єктним підходом, інновація - це:

- а. вигода, яку отримують споживачі
- б. матеріальний прибуток підприємства
- в. кінцевий результат діяльності підприємства
- г. результат науково-технічного процесу – нова техніка, технологія

14. Згідно з процесним підходом, інновація - це:

- а. процес, що не залежить від часу
- б. процес, який охоплює розроблення, впровадження у виробництво нових споживчих цінностей – товарів, техніки, технології, організаційних форм і т. д
- в. процес, що залежить від локації
- г. процес, який охоплює етапи науково-технічного прогресу

15. Класифікація інновацій залежно від сфери діяльності:

- а. технологічні, економічні, торговельні, соціальні, у сфері управління
- б. сировинні, обмежені, розвинуті
- в. первинні, вторинні, множинні
- г. гуманітарні, благодійні, матеріальні

16. Інноваційний менеджмент включає чотири основні функції. Серед вказаних знайдіть одну зайву

- а. планування інновацій
- б. пошук необхідних інвестицій
- в. організацію інноваційної діяльності
- г. оперативне управління інноваційною діяльністю

17. Класифікація інновацій за ступенем новизни:

- а. радикальні, базові, покращуючі, модифікаційні часткові
- б. сировинні, обмежені, розвинуті
- в. первинні, вторинні, множинні
- г. гуманітарні, благодійні, матеріальні.

18. Класифікація інновацій за позицією на ринку:

- а. Нові для галузі у світі, нові для галузі в країні, нові для даного підприємства (групи підприємств..)
- б. Локальні, системні, стратегічні
- в. Виробничі, організаційні, торгівельні
- г. Вхідні та вихідні

19. Класифікація інновацій за об'єктом зміни:

- а. гуманітарні, благодійні, матеріальні
- б. сировинні, обмежені, розвинуті
- в. первинні, вторинні, множинні
- г. продуктові інновації, інновації процесу, ринкові інновації

20. Згідно з Законом України про інноваційну діяльність – інноваційна інфраструктура це:

- а. сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо)
- б. об'єднання закладів, підприємств, організацій, установ з метою поєднання зусиль з розробки та впровадження новітніх технологій з виробництва продукції та послуг, які відповідають сучасним вимогам до них;
- в. об'єднання організацій, установ для надання послуг по забезпеченню фінансової, консалтингової, маркетингової, інформаційно-комунікативної, юридичної, освітньої та іншої інноваційної діяльності;
- г. сполучення установ, організацій для організації виробництва конкурентоспроможної продукції та надання конкурентоспроможних послуг споживачам

21. Коефіцієнт корисної дії фундаментальних досліджень:

- а. 20% фундаментальних досліджень мають негативний результат
- б. 50% фундаментальних досліджень мають негативний результат
- в. 90% фундаментальних досліджень мають негативний результат
- г. 15 % фундаментальних досліджень мають негативний результат

22. Функціонально-вартісний метод управління інноваціями розробив:

- а. американський президент Дуайт Ейзенхауер
- б. американський інженер Лоуренс Майлс
- в. американський економіст Майкл Портер
- г. американський письменник Марк Твен

23. Завдяки функціонально-вартісному методу ми маємо можливість:

- а. бачити співвідношення між функціями товару та витратами на його виробництво
- б. проводити режим економії на підприємстві
- в. краще задовольняти потреби споживачів
- г. впровадження рекомендацій

24. Проведення функціонально-вартісного аналізу включає чотири етапи. Знайдіть серед зазначених один зайвий

- а. збір інформації про товар
- б. аналіз функцій та витрат
- в. проведення аудиту функцій та витрат
- г. розробка рекомендацій

25. Мотиваційний механізм інноваційного процесу представляє:

- а. систему покарань та стягнень
- б. систему залякування і погроз
- в. систему спонукання працівників до досягнення високих інноваційних результатів
- г. систему фізичного впливу

26. В якості головних цілей мотиваційного механізму можна виділити три. Знайдіть одну зайву.

- а. створення атмосфери творчості та ентузіазму в компанії
- б. формування єдиної команди
- в. виховання вірності працівників своєї компанії
- г. формування ефективних творчих колективів.

27. В якості основних засобів мотивації інноваційного духу можна виділити три. Знайдіть одну зайву

- а. делегування прав та відповідальності
- б. гідна заробітна плата працівників
- в. мотивація членів проектних команд
- г. використання харизматичного стилю керівництва.

28. Стратегічною інноваційною ціллю компанії є:

- а. часткове покращення існуючих товарів та послуг
- б. забезпечення високої конкурентоспроможності компанії
- в. вихід з ринку
- г. високі соціальні стандарти працівників компанії

29. В якості основних інноваційних стратегій можна визначити:

- а. боротьба з бідністю
- б. освоєння нової технології та випуску продукції з новими якостями
- в. формування громадянського суспільства
- г. Створення нових поведінкових моделей

30. Планування інновацій на рівне окремого підприємства включає два етапи. Знайдіть один зайвий.

- а. постановку інноваційних цілей і завдань, а також розробку інноваційних планів та програм
- б. розробку планів та програм, а також пошук необхідних ресурсів
- в. розробку планів та програм, пошук необхідних ресурсів, затвердження керівників наукових проектів
- г. розробка теорій та гіпотез та практичний експеримент

31. Сутність інновації найкращим чином розкриває наступне визначення:

- а. інновація – це позитивна і прогресивна зміна
- б. інновація – це сукупність потенційних можливостей
- в. інновація – це процес, в якому ідея набуває економічний зміст
- г. інновація – це сукупність суб'єктивних та об'єктивних чинників

32. Що є найважливішою ознакою інновації в умовах ринкового господарювання?

- а. її локальність
- б. її прибутковість
- в. новизна її споживацьких якостей
- г. її логічність

33. Що слід розуміти під інноваційним процесом?

- а. Це діяльність, яка пов'язана з генеруванням та впровадженням нових ідей, технологій, продуктів та послуг у виробництво
- б. Це діяльність, протилежна технічному та науковому прогресові
- в. Діяльність яка забезпечує політичну стабільність суспільства
- г. Діяльність яка викликає масовий спротив

34. Постановка інноваційних цілей та завдань включає:

- а. розробку реальних та ясних цілей
- б. розробку реальних та ясних цілей і завдань, їх узгодженість з іншими цілями менеджменту, а також адресність цілей та завдань
- в. розробку моделей соціальної взаємодії
- г. розробку незліченної множини або множини, яка рівнопотужна множині дійсних чисел в інтервалі

35. При організації інноваційного процесу на макрорівні слід використовувати:

- а. методи пасивного пошуку інноваційної ідей
- б. методи активного пошуку інноваційної ідей
- в. методи активного і пасивного пошуку інноваційної ідей
- г. метод емпатії

36. Скільки ідей в середньому необхідно розглянути для знаходження одного інноваційного продукту?

- а. не менш 20 ідей
- б. не менш 40 ідей
- в. не менш 60 ідей
- г. не менш 33 ідей

37. Що таке креативна корпорація?

- а. Це така корпорація, де більша частина працівників зайнята фізичною працею
- б. Це така корпорація, де більша частина працівників зайнята інтелектуальною працею, сформована система партнерських стосунків, а сама корпорація побудована навколо творчої особистості
- в. Це така корпорація, де більша частина працівників зайнята інтелектуальною працею та випускає комерційний продукт
- г. Це така корпорація, де більша частина працівників зайнята у сфері послуг

38. Що таке проектний інноваційний менеджмент?

- а. це форма вирішення управлінських проблем
- б. це система комплексного вирішення складних проблем управління
- в. це інструмент розв'язання технічних та технологічних проблем
- г. це спосіб втечі від соціально-побутових

39. Яка причина, перш за все, сприяє зростанню уваги до проектного менеджменту серед українських керівників та менеджерів?

- а. спроба внести планове начало в економічну діяльність на мікрорівні

- б. підвищення рівня ринкової економіки
- в. з ростом масштабів бізнесу зростає також і ціна помилки
- г. все вище зазначене

40. Сама сильна риса проектного менеджменту:

- а. проектний менеджмент дозволяє скоріше знайти необхідні ресурси
- б. проектний менеджмент дозволяє ув'язати в один механізм всю систему управління бізнесом
- в. проектний менеджмент дозволяє скоріше знайти інвесторів
- г. проектний менеджмент дозволяє мати сучасної системи тренінгу персоналу.

41. Якщо провести класифікацію груп інновацій по такому показнику як «стадії кругообігу капіталу», то можна визнати три групи інновацій. Вкажіть серед вказаних одну зайву

- а. інновації в сфері закупки засобів виробництва та робочої сили
- б. інновації в сфері виробничої та соціальної інфраструктури
- в. інновації в сфері виробництва
- г. інновації в сфері продажу

42. Інноваційний менеджмент включає чотири основні функції. Серед вказаних знайдіть одну зайву

- а. планування інновацій
- б. пошук необхідних інвестицій
- в. організацію інноваційної діяльності
- г. оперативне управління інноваційною діяльністю

43. Організація інноваційного процесу включає три ключових дії. Знайдіть серед зазначених одну зайву

- а. створення необхідних умов для успішної реалізації проекту
- б. відбір персоналу та формування проектних команд
- в. розробку графіків та постановку певних завдань перед підрозділами та виконавцями
- г. розробку інноваційних планів

44. Контроль інноваційного процесу включає чотири ключових дії. Знайдіть серед зазначених одну зайву

- а. порівняння досягнутих інноваційних результатів з плановими
- б. проведення ринкових досліджень на предмет комерціалізації інноваційних результатів
- в. збір інформації про інноваційну діяльність конкурентів
- г. контроль якості інноваційних результатів

45. Функціонально-вартісний метод управління інноваціями розробив:

- а. американський президент Дуайт Ейзенхауер
- б. американський інженер Лоуренс Майлс
- в. американський економіст Майкл Портер
- г. американський письменник Марк Твен

46. По типу новизни для ринку інновації діляться на:

- а. нові матеріали, нові напівфабрикати, одержання принципово нових продуктів
- б. нові методи організації виробництва (нові технології).
- в. створення нових організаційних структур у складі підприємства
- г. нові для галузі у світі, нові для галузі в країні нові для даного підприємства, групи підприємств.

47. Класифікація інновацій залежно від сфери діяльності:

- а. технологічні, економічні, торговельні, соціальні, у сфері управління
- б. сировинні, обмежені, розвинуті
- в. первинні, вторинні, множинні
- г. гуманітарні, благодійні, матеріальні

48. Інновації нові для певного підприємства:

- а. гуманітарні, благодійні, матеріальні
- б. сировинні, обмежені, розвинуті
- в. первинні, вторинні, множинні
- г. інновації на вході в підприємство, інновації на виході з підприємства, інновації системної структури підприємства

49. Класифікація інновацій за позицією на ринку:

- а. Нові для галузі у світі, нові для галузі в країні, нові для даного підприємства (групи підприємств).
- б. Локальні, системні, стратегічні
- в. Виробничі, організаційні, торговельні
- г. Вхідні та вихідні

50. Класифікація інновацій за видом діяльності:

- а. Праце-ощадні, капіталоощадні та нейтральні
- б. Ресурсощадні та часоощадні
- в. сировинні, обмежені\розвинуті
- г. технологічні інновації, виробничі інновації\економічні інновації, торговельні, соціальні, управлінські

51. Проведення функціонально-вартісного аналізу включає чотири етапи. Знайдіть серед зазначених один зайвий

- а. збір інформації про товар
- б. аналіз функцій та витрат
- в. проведення аудиту функцій та витрат
- г. розробка рекомендацій

52. В якості головних цілей мотиваційного механізму можна виділити три. Знайдіть одну зайву.

- а. створення атмосфери творчості та ентузіазму в компанії
- б. формування єдиної команди
- в. виховання вірності працівників своєї компанії
- г. формування ефективних творчих колективів.

53. Стратегічною інноваційною ціллю компанії є:

- а. часткове покращення існуючих товарів та послуг
- б. забезпечення високої конкурентоспроможності компанії
- в. вихід з ринку
- г. високі соціальні стандарти працівників компанії

54. Планування інновацій на рівне окремого підприємства включає два етапи. Знайдіть один зайвий.

- а. постановку інноваційних цілей і завдань, а також розробку інноваційних планів та програм
- б. розробку планів та програм, а також пошук необхідних ресурсів

- в. розробку планів та програм, пошук необхідних ресурсів, затвердження керівників наукових проектів
- г. розробка теорій та гіпотез та практичний експеримент

8. Список рекомендованої літератури

1. Вовк В. Інформаційні технології в готельному бізнесі. Вісник ДонНУЕТ. № 2(59). 2019. с. 152-157.
2. Джинджоян В.В., Тесленко Т.В., Горб К.М. Інноваційні технології в туризмі та гостинності : навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2022. 340 с.
3. Спіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2019. 384 с.
4. Ковальов Г. Розвиток готельного бізнесу за допомогою ІТ-інструментів. Маркетинг в Україну № 1. 2018. с. 31-35.
5. Косіков Д. Інформаційні технології в готельному бізнесі», Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Серія: Економіка, № 30. 2018. с. 51-55.
6. Логвінков С. Інноваційні технології виробництва продукції та надання послуг: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 95 с.
7. Маркова Є. Автоматизація обліку та управління в готельному бізнесі», Вісник Київського національного університету технологій та дизайну, № 3(85). 2019. с. 99-103.
8. Соколенко А. С. Інноваційні ресторани технології : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 241 – Готельно-ресторанна справа. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 151 с

Інформаційні ресурси

9. Закон України «Про інноваційну діяльність» №40 – IV від 4.07.2002 р. *Відомості Верховної Ради України, 2002 р, №36.* [Електронний ресурс]. URI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
10. Горіна Г. Особливості сучасного розвитку готельної індустрії України [Електронний ресурс]. URI: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/35256>
11. Мазур С. Прилуцький А. Стан та перспективи розвитку готельно-ресторанної справи [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_2_21.

Методологія і організація наукових досліджень

1. Назва дисципліни.

Методологія і організація наукових досліджень.

2. Мета самостійної роботи.

Формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності з широким використанням навчально-методичної та додаткової наукової літератури.

3. Завдання самостійної роботи.

Засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час у формі самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи (розрахунково-графічного завдання та курсової роботи), призначеної формувати практичні навички роботи студентів із спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем функціонування готельно-ресторанної та курортної індустрії для підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів для підприємств готельного, курортного, ресторанного та туристського бізнесу.

4. Запитання для самопідготовки.

1. Дайте визначення предмету і сутності науки.
2. У чому полягає процес наукового пізнання?
3. Схарактеризуйте пізнання, його види та структурні елементи.
4. Якими ознаками характеризується наукова діяльність?
5. Яка структура формування теорії?
6. Дайте визначення наукової ідеї, гіпотези, теорії, закону.
7. Сформулюйте види, функції та предмет наукової діяльності
8. Що таке суб'єкт та предмет наукової діяльності,
9. Схарактеризуйте наукову школу, її ознаки.
10. Що передбачає класифікація наук?
11. Назвіть види оформлення результатів наукової діяльності.
12. Яка структура управління в Науково-дослідному інституті?
13. Сутність організації наукової діяльності в вищому навчальному закладі.
14. Структурна організація наукової діяльності в Україні.
15. Які структурні елементи теорії пізнання?
16. Дайте визначення поняття, положення, судження.
17. Дайте характеристику наукового дослідження.
18. Які є форми наукових досліджень?
19. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
20. Як Ви розумієте гіпотезу дослідження?
21. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
22. Що розуміють під теоретичними завданнями дослідження?
23. Назвіть послідовність етапів наукового дослідження.
24. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів.
25. Напрями науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
26. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
27. Вимоги до вибору теми дослідження.
28. Етапи реалізації та оформлення результатів наукового дослідження.
29. Визначення ефективності науково-дослідної роботи у ВНЗ і на практиці.
30. Поняття про наукову інформацію.

31. Види та ознаки наукової інформації.
32. Що таке інформатика, і які завдання вона вирішує?
33. Назвіть головні принципи інформаційних відносин та галузі інформації.
34. Які етапи накопичення наукової інформації?
35. Які ви знаєте етапи вивчення наукових джерел?
36. Що Ви розумієте під системою опрацювання інформаційних джерел?
37. Інформаційно-пошукова мова бібліотек УДК, ББК. Дайте характеристику.
38. Поняття та види каталогів.
39. Використання автоматизації та ЕОТ. Недоліки інформації WEB.
40. Техніка опрацювання інформації.
41. Який порядок роботи над текстом?
42. Які вимоги до використання цитат?
43. Бібліографічний опис літератури. Які вимоги до оформлення?
44. Які види каталогів використовуються?
45. Що Ви вкладаєте в поняття «методологія дослідження»?
46. Які Вам відомі види методології?
47. Що таке метод наукового пізнання?
48. Які Ви знаєте методи пізнання?
49. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
50. Класифікація методів, їх характеристика.
51. Дайте визначення наукової ідеї.
52. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
53. В чому сутність діалектики процесу пізнання та системного методу досліджень?
54. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження.
55. Що таке моделювання і коли воно використовується?
56. Методи теоретичних досліджень та їх характеристика.
57. Які є форми науково-дослідної роботи студентів?
58. Які повні вимоги до виконання курсової роботи?
59. В чому особливості виконання дипломної роботи?
60. Які основні вимоги до дипломної роботи?
61. Структура та алгоритм написання курсової (дипломної) роботи.
62. Які є етапи роботи при проведенні наукового дослідження?
63. Що таке робоча картотека літератури?
64. Які вимоги до формування тексту курсової (дипломної) роботи?
65. Оформлення формул, ілюстрацій, додатків та списку використаної літератури.
66. Керівництво курсовою (дипломною) роботою та її захист.
67. Особливості виконання і захисту магістерської роботи.
68. Характерні помилки в написанні та оформленні курсової, дипломної, магістерської роботи.
69. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
70. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження
71. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів-магістрів.
72. Яка послідовність доповіді при захисті дипломної роботи?
73. Які вимоги до вибору та обґрунтування актуальності теми?
74. Які особливості формування змісту вступної частини?
75. Яка схема написання відгуку (рецензії) на магістерську роботу?
76. Що таке наукова публікація та її основні види?
77. Монографія: поняття, алгоритм написання.
78. Наукова стаття, вимоги до її оформлення.
79. Що таке авторський, друкований та обліково-видавничий аркуш.
80. Які відмінності між дисертацією і монографією?
81. Тези доповіді, алгоритм тези.

82. Які методичні прийоми використовуються при підготовці публікації.
83. Реферат, алгоритм його підготовки.
84. Які вимоги до написання рецензії?
85. Доповідь, види та вимоги до підготовки.

5.Індивідуальні завдання з курсу

1. Поняття гранту.
2. Внутрішні джерела фінансування наукових досліджень.
3. Зовнішні джерела фінансування наукових досліджень.
4. Компоненти наукового дослідження.
5. Критерії оцінки наукового дослідження.
6. Принципи пошуку агенції, яка фінансує наукові дослідження.
7. Поняття наукової гіпотези. Приклади.
8. Поняття цілі наукового дослідження. Приклади.
9. Поняття завдань наукового дослідження. Приклади.
10. Поняття обґрунтування наукового дослідження.
11. Поняття значення наукового дослідження. Приклади.
12. Попередні дослідження.
13. Поняття дизайну і методів наукового дослідження. Приклади.
14. Поняття абстракту.
15. Поняття статистичних даних.
16. Тип статистичних даних. Правильно розподілені дані.
17. Тип статистичних даних. Неправильно розподілені дані.
18. Параметричні статистичні тести.
19. Парний Student's t-тест.
20. Непарний Student's t-тест.
21. ANOVA-тест.
22. Непараметричні статистичні тести.
23. Значення даних у термінах гіпотези наукового дослідження.
24. Комп'ютерні програми, призначені для статистичного аналізу даних наукового дослідження.
25. Основні риси програми InStat.
26. Види наукових видань.
27. Структура наукової статті. Назва.
28. Структура наукової статті. Автори.
29. Структура наукової статті. Абстракт.
30. Структура наукової статті. Ключові слова.
31. Структура наукової статті. Вступ.
32. Структура наукової статті. Матеріали та методи.
33. Структура наукової статті. Експериментальний протокол.
34. Структура наукової статті. Результати.
35. Структура наукової статті. Обговорення результатів.
36. Структура наукової статті. Висновки.
37. Надсилання наукової статті до видання. Інформація для авторів.
38. Структура рецензії. Загальні зауваження.
39. Структура рецензії. Головні зауваження.
40. Структура рецензії. Другорядні зауваження.
41. Перегляд статті.
42. Відповідь рецензентам.
43. Поняття бібліографії.
44. Принципи складання бібліографії.
45. Комп'ютерні програми, призначені для складання бібліографії.

46. Основні риси програми EndNote. Online пошук.
47. Основні риси програми EndNote. Тип посилання.
48. Основні риси програми EndNote. Стиль посилання.
49. Основні етапи наукового дослідження.
50. Поняття бази даних.
51. Друковані бази даних.
52. Електронні бази даних.
53. Принципи пошуку електронних баз даних.
54. Електронні версії друкованих академічних видань.
55. Вхід до електронної бази даних.
56. Структура вікна пошуку.
57. Електронні словники.
58. Пошук наукової літератури за ключовими словами.
59. Пошук наукової літератури за автором.
60. Пошук наукової літератури за роком видання.

6. Програмові вимоги до екзаменів (чи державного екзамену).

1. Принципи організації праці в науковій діяльності: наступність, колективність, динамічність, мобільність, самоорганізація і творчій підхід.
2. Методичні розробки. Довідник. Брошура. Дисертація. Рецензія.
3. Дві форми охорони авторських прав винахідників: авторські посвідчення та патенти.
4. Вимоги, що висувають до вибору теми.
5. Мета, функції та значення класифікації наук.
6. Природничі та соціально-філософські науки.
7. Роль профільюючих, випускових кафедр в організації НДРС. Форми НДРС у межах навчального процесу та поза ним.
8. Вибір факторів та критерію оптимізації підсистем.
9. Методологічні аспекти поділу системи на підсистеми.
10. Кінцевий етап – написання вступу та висновків до курсової (дипломної) роботи, оформлення списку літератури та додатків, редагування тексту, підготовка роботи до захисту
11. Відносне й абсолютне наукове знання.
12. Опис, спостереження та експеримент. Методи оброблення й аналізу дослідних даних.
13. Оцінювання випадкових похибок експерименту.
14. Наука стародавнього світу.
15. Традиційно загальнонаукові методи: спостереження, аналіз і синтез, індукція і дедукція, порівняння й аналогія, узагальнення та абстрагування, метод експерименту.
16. Рекомендована структура курсових та дипломних робіт. їх технічне оформлення. Формула та новизна винаходу.
17. Вимоги до процедури захисту курсової (дипломної) роботи. Обов'язки наукового керівника курсової (дипломної) роботи
18. Ефективність науки. Науково-технічний, економічний та соціальний ефект.
19. Науково-дослідна робота студентів (НДРС).
20. Поняття методології. Її головна мета і основні функції. Методика досліджень.
21. Етапи підготовки курсових та дипломних робіт.
22. Винаходи. Об'єкти винаходів.
23. Фундаментальні та прикладні науки.
24. Формула та новизна винаходу.
25. Вимоги до процедури захисту курсової (дипломної) роботи. Обов'язки наукового керівника курсової (дипломної) роботи
26. Ефективність науки. Науково-технічний, економічний та соціальний ефект.
27. Науково-дослідна робота студентів (НДРС).
28. Суть наукового пізнання. Функції знання. Практика – основа пізнання.

29. Фінансування науки. Пріоритетні напрями фінансування науки України.
30. Проблема, тема, завдання наукового дослідження.
31. Магістерська робота: поняття та її підготовка.
32. Вимоги до процедури захисту курсової (дипломної) роботи. Обов'язки наукового керівника курсової (дипломної) роботи
33. Ефективність науки. Науково-технічний, економічний та соціальний ефект.
34. Науково-дослідна робота студентів (НДРС).
35. Суть і види науково-технічної інформації.
36. Етичні норми, правила поведінки в наукових колективах. Цінності науки.
37. Революційні процеси в науці, що відбулися у XVI – XIX ст.
38. Інноваційна діяльність.
39. Методи теоретичних досліджень.
40. Форми обміну науковою інформацією.
41. Суб'єкти наукової діяльності. Поняття «науковий колектив».
42. Ідеалізація. Формалізація. Гіпотеза. Евристичність, конструктивність та простота теорії.
43. Загальні положення системного методу досліджень.
44. Завдання, що ставляться перед наукою.
45. Форми наукових досліджень.
46. Перспективність теми. Методи її визначення. Оцінювання ефективності науково-дослідної роботи.
47. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та дипломних робіт.
48. Методологія теоретичних досліджень.
Застосування системного підходу при розробленні новітніх технологій продукції ресторанного та готельного господарства
49. Етапи підготовки курсових та дипломних робіт.
50. Мета створення при Президентові України Ради з питань науки та науково-технічної політики.
51. Основні заходи подальшого розвитку науково-дослідної діяльності.
52. Три етапи проведення наукових досліджень: аналіз сучасного стану проблеми та техніко-економічне обґрунтування теми, проведення теоретичних чи експериментальних досліджень, впровадження наукових досліджень.
53. Розділи наукознавства та їх характеристика.
54. Наука в епоху Середньовіччя та Відродження.
55. Галузеві академії.
56. Технічна, економічна та соціальна інформація. Поняття «науковий документ».
57. Формування і методи згуртованості наукового колективу.
58. Національна класифікація наук.
59. Державний фонд фундаментальних досліджень.
60. Методи наукового пізнання: загальнонаукові, конкретно-наукові, спеціальні.
61. Поняття наукового напрямку. Його класифікація та структурні одиниці.
62. Поняття наукового методу. Його основні ознаки.
63. Наука у XX ст. Основні сучасні тенденції розвитку науки.
64. Класифікація наукових досліджень за видами зв'язків із виробництвом, мірою важливості для народного господарства, цільовим призначенням, джерелами фінансування і термінами проведення досліджень.
65. Основні якості, що відповідають статусу науковця.
66. Повноваження Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів у науковій та науково-технічній сфері.
67. Прийоми і методи аналізу одержаних даних. їх інтерпретація.
68. Індивідуальний план і графік виконання роботи окремого працівника.
69. Наукове дослідження як форма розвитку науки.
70. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень: моделювання, ідеалізація,

абстракція, узагальнення та уявний експеримент.

71. Поняття «наука». Її предмет, мета та функції.

72. Сучасні (модерні) загальнонаукові методи: системний, формалізації, ідеалізації, аксіоматико-дедуктивний, метод моделювання.

73. Організаційна структура науки.

Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень: моделювання, ідеалізація, абстракція, узагальнення та уявний експеримент.

74. Наукова доповідь. Монографія. Стаття. Реферат. Науковий звіт.

Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень: моделювання, ідеалізація, абстракція, узагальнення та уявний експеримент.

75. Поняття «наука». Її предмет, мета та функції.

76. Аспірантура, докторантура як основна форма підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні.

77. Науковий напрям – наукознавство.

78. Громадські наукові організації. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності.

79. Методи нагромадження первинної інформації: опитування, спостереження, експеримент, тестування й анкетування.

7. Тести.

1. Дайте визначення предмету науки:

- а. матеріальні об'єкти природи
- б. особливості відображення форм руху матерії у свідомості людей
- в. пізнання постійного розвитку
- г. форми мислення.

2. Дайте визначення поняття науки:

- а. процес пізнання закономірностей об'єктивного світу
- б. система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення, які перетворюються в безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті діяльності людей
- в. особлива форма суспільної свідомості
- г. динамічна система знань

3. Дайте визначення поняття знання:

- а. продукт науки та її матеріал
- б. перевірений практикою результат пізнання дійсності
- в. результат праці людини
- г. процес руху людської думки.

4. Дайте визначення наукового пізнання:

- а. це дослідження з певною метою, завданням та методологією
- б. певні цілі і задачі, методи отримання і перевірки знань
- в. теоретичні основи для практики
- г. теоретичне осмислення та обґрунтування практики

5. Наука включає

- а. методологію
- б. об'єкт і предмет
- в. науково-дослідні заклади
- г. художню літературу

6. Назвіть наукові концепції:

- а. класична

- б. індустріальна
- в. постмодерна
- г. антропокласична

7. Головною функцією науки є:

- а. участь у розвитку науково-технічного процесу
- б. участь у вдосконаленні матеріального виробництва
- в. участь у забезпеченні ефективності управління
- г. участь у накопиченні фактів та розкритті закономірностей навколишнього світу.

8. Характерні ознаки наукової діяльності:

- а. наявність наукової проблеми
- б. наявність об'єкта і предмета дослідження
- в. розкриття сутності явищ та взаємозв'язку між ними
- г. специфічні методи пізнання.

9. Дайте визначення гіпотези:

- а. матеріалізоване визначення наукової ідеї
- б. наукове припущення, висунуте для пояснення певних процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок
- в. формулювання нових наукових положень
- г. певний аналіз та обробка інформації

10. Назвіть стадії формулювання гіпотези:

- а. аналіз наукових джерел та теорій
- б. виведення із припущення наслідків
- в. постановка наукової проблеми
- г. перевірка на практиці отриманих результатів і уточнення (підтвердження) гіпотези.

11. Визначить, які з перелічених назв належать до вчених ступенів:

- а. академік
- б. професор
- в. доцент
- г. кандидат наук.

12. Назвіть ознаки наукової школи:

- а. наявність докторів і кандидатів наук
- б. висока наукова кваліфікація дослідників, згуртованих навколо лідера
- в. оригінальність методики досліджень
- г. наявність відповідної матеріальної бази, територіальної єдності

13. Дати визначення поняття «наукове дослідження»:

- а. цілісний підхід до вивчення окремих явищ
- б. застосування історичного підходу до пізнання дійсності
- в. цілеспрямоване вивчення явищ і процесів, аналіз впливу на них різних факторів, а також вивчення взаємодії між явищами.
- г. наявність відповідної матеріальної бази, територіальної єдності

14. Які риси характерні для наукового дослідження:

- а. послідовність
- б. актуальність
- в. точність

г. реальність.

15. Об'єкт дослідження – це:

- а. зв'язна сукупність елементів дійсності, вивчення якої становить практичний інтерес для дослідника і науки в цілому
- б. те, на що спрямований процес пізнання
- в. навколишній матеріальний світ і його відображення в свідомості людини
- г. вихідний момент пошуку, дослідження істини.

16. Предмет дослідження – це:

- а. явище або процес, обрані для пізнання
- б. фактори та взаємовідносини між ними
- в. властивості явищ, процесів, досліджувані з певною метою відносно їх ставлення до об'єкту
- г. наявність відповідної матеріальної бази, територіальної єдності

17. Емпіричний рівень пізнання – це:

- а. абстрагування
- б. синергія
- в. експеримент
- г. навіювання

18. Науково-дослідницька діяльність, студентів включає:

- а. наукові дослідження студентів під керівництвом професорсько-викладацького складу в процесі навчання та підготовки дипломних (курсівих) робіт
- б. участь у студентських конференціях, наукових гуртках в позааудиторний час
- в. підготовка наукових статей, рекламна діяльність
- г. аудиторне навчання студентів.

19. Знайдіть правильну відповідь:

- а. спостереження – це встановлення подібності предметів і явищ
- б. порівняння – це процедура визначення кількісного значення процесу
- в. вимірювання – це засіб отримання інформації про ознаки явища
- г. експеримент – це вивчення окремих властивостей явища в спеціально створених умовах.

20. Вимоги до вибору теми дослідження:

- а. наявність близької за назвою і розробкою теми
- б. актуальність
- в. відсутність інформації в мережі Інтернет
- г. наявність значної кількості літератури.

21. До якої групи наукової інформації відносяться: інформаційні видання, каталоги?

- а. вторинної
- б. первинної
- в. другорядної
- г. планової

22. За якими напрямками визначається ефективність науково-дослідних робіт:

- а. культурологічними
- б. соціальними
- в. етнографічними
- г. мистецьким.

23. Якими показниками можна визначити ефективність науково-дослідної роботи у ВНЗ:

- а. підготовка кандидатів, докторів наук
- б. якість підготовки фахівців для народного господарства
- в. рівень видавничої роботи
- г. кількість наукових статей у журналах

24. При визначенні змісту наукової проблеми (теми) необхідно:

- а. з'ясувати, які явища, предмети, процеси, закономірності має охоплювати проблема
- б. перевірити наявність читацького квитка
- в. визначити коло внутрішніх і зовнішніх опонентів
- г. дотримуватися календарного плану наукової роботи.

25. Дайте визначення «інформації»:

- а. це детальне систематизоване подання певного відібраного матеріалу без будь-якого аналізу
- б. це певні відомості, сукупність якихось даних, фрагментарних знань
- в. сукупність спонтанних матеріальних предметів
- г. відсутність альтернативних джерел знань.

26. Назвіть основні ознаки наукової інформації:

- а. отримання в процесі пізнання закономірностей об'єктивної дійсності, підґрунтям якої є практика і оформлення її у відповідній формі
- б. документовані і публічно оголошені відомості про досягнення науки, виробництва
- в. результати науково-дослідної роботи вітчизняних дослідників
- г. результати впровадження наукових досліджень в практику.

27. Виберіть правильні відповіді:

- а. монографія – це система економічних організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі технології, послуг, продукції тощо
- б. збірник – це нормативні документи щодо єдиних вимог до продукції, її розробки, виробництву та застосування
- в. періодичні видання – це журнали, бюлетені, інші видання з різних галузей науки і техніки
- г. інформаційний ринок – це сукупність упорядкованих первинних документів і довідкового пошукового апарату.

28. Виберіть головні принципи інформаційних відносин:

- а. сучасність та оперативність
- б. гарантованість прав
- в. систематичність і регулярність
- г. порівнянність в часі і просторі.

29. До якої групи наукової інформації відносяться: інформаційні видання, каталоги?

- а. вторинної
- б. первинної
- в. другорядної
- г. планової.

30. Інформація розділяється на:

- а. оглядову, реферативну, релевативну
- б. міжнародну і національну

- в. соціологічну і екологічну
- г. практичну і теоретичну.

31. До якої групи інформаційних джерел відносяться звітні та статистичні дані, облікова і аналітична інформація, архівні та анкетні дані?

- а. аксіоматичні
- б. неаксіоматичні
- в. геометричні
- г. алогічні.

32. За якими критеріями визначається якість інформації в науковому дослідженні?

- а. цільове призначення
- б. безальтернативність
- в. безперспективність
- г. мультиваріативність.

33. Що таке достовірність науково-дослідної роботи ?

- а. це доказ істинності, правильності результату експерименту
- б. перевірка на практиці висновків експерименту
- в. літературне наукове обґрунтування експерименту
- г. актуальність наукової теми.

34. В яких каталогах картки з описом літературних джерел сформовані в алфавітному порядку за змістом знань?

- а. предметних
- б. алфавітних
- в. систематичних
- г. перманентних.

35. Способи розміщення в списку літературних джерел:

- а. хронологічному
- б. в порядку посилань у тексті
- в. в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора
- г. перехресному.

36. Форма думки, в якій міститься усвідомлення мети пізнання нового явища – це:

- а. наукова ідея
- б. закон
- в. поняття
- г. принцип.

37. Методологія – це:

- а. вчення про особливості пізнання та перетворення дійсності
- б. сукупність прийомів, методів та процедур дослідження, що застосовуються в тій чи іншій соціальній галузі знань
- в. матеріалістична діалектика, теорія пізнання, що досліджує закони розвитку наукового знання в цілому
- г. це концептуальний виклад мети, змісту, методів дослідження, які забезпечують отримання максимально об'єктивної, точної, систематизованої інформації про процеси та явища

38. Що означає системний підхід в методології досліджень ?

- а. поверхнєве вивчення явища, процесу

- б. послідовність і цілісність виконання дослідження
- в. вивчення окремих складових явища чи процесу
- г. комплексне дослідження великих і складних об'єктів (систем) як єдиного цілого з узгодженням всіх його елементів і частин за формулою: потреба - суб'єкт – об'єкт – процеси – умови – результат.

39. Головні напрями методології досліджень:

- а. вивчення та аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених
- б. визначення актуальності теми дослідження
- в формулювання аналітичних висновків
- г. робота з глосарієм.

40. Метод – це:

- а. засіб дослідження мети, спосіб пізнання явищ дійсності в їх взаємозв'язку та розвитку
- б. засіб пізнання - спосіб відтворення в мисленні досліджуваного об'єкту
- в. потреба і місце застосування наукових прийомів у процесі дослідження
- г. спосіб дослідження явищ, який визначає планомірний підхід до їх наукового пізнання та встановлення істини.

41. Назвіть методи емпіричного дослідження:

- а. спостереження, порівняння
- б. формалізація, логічні
- в. дедукція, індукція
- г. математичні, моделювання.

42. Які методи застосовуються в процесі експерименту?

- а. опитування, тестування
- б. ідеалізації
- в. логічні та історичні
- г. шкалювання.

43. Форми апробації результатів наукового дослідження:

- а. збори інвесторів
- б. парформенс
- в. майстер-клас
- г. наукова конференція.

44. Загальні вимоги до дипломної роботи передбачають:

- а. сучасність тематики
- б. логічну послідовність викладу матеріалу
- в. оформлення додатків
- г. професійне спрямування.

45. Вкажіть елементи які не становлять структуру дипломної роботи ?:

- а. епіграф
- б. вступ
- в. основна частина
- г. висновки

46. Що потрібно підготувати студенту до захисту дипломної роботи перед ДЕК?:

- а. автореферат
- б. відгук наукового керівника

- в. відгуки офіційних опонентів
- г. атестаційну справу.

47. Наукова публікація це:

- а. виступ у пресі
- б. виступ по радіомовленню
- в. розміщення інформації в фахових виданнях
- г. виступ на ТБ

48. До якої групи видавничого оформлення відносяться дані про автора, заголовок видання, індекс УДК і ББК, міжнародний стандартний номер ISBN:

- а. випускні дані
- б. вихідні дані
- в. випускні відомості
- г. нормативні дані.

49 В яких одиницях рахується обсяг рукопису у видавничому договорі?:

- а. видавничому аркуші
- б. авторському аркуші
- в. ообліковому аркуші
- г. друкованому аркуші.

50. В якій науковій праці подається короткий виклад основних аспектів дослідження?:

- а. наукова стаття
- б. реферат
- в. прес-реліз
- г. буклет

51. Назвіть основні види абстракції:

- а. ізолювання
- б. моделювання
- в. індукції
- г. узагальнення

52. Форма думки, в якій міститься усвідомлення мети пізнання нового явища – це:

- а. наукова ідея
- б. закон
- в. поняття
- г. принцип.

53. Метод – це:

- а. засіб дослідження мети, спосіб пізнання явищ дійсності в їх взаємозв'язку та розвитку
- б. засіб пізнання - спосіб відтворення в мисленні досліджуваного об'єкту
- в. потреба і місце застосування наукових прийомів у процесі дослідження
- г. спосіб дослідження явищ, який визначає планомірний підхід до їх наукового пізнання та встановлення істини.

54. Загальні вимоги до дипломної роботи передбачають:

- а. сучасність тематики
- б. логічну послідовність викладу матеріалу
- в. оформлення додатків
- г. професійне спрямування.

55. До якої групи видавничого оформлення відносяться дані про автора, заголовок видання, індекс УДК і ББК, міжнародний стандартний номер ISBN:

- а. випускні дані
- б. вихідні дані
- в. випускні відомості
- г. нормативні дані

8.Список рекомендованої літератури.

1. Данильян О. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
2. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. Посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с
3. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Методологія наукових досліджень Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
5. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко П.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ: «Знання – Прес», 2002. 293с.

Інформаційні ресурси

8. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». *Відомості Верховної Ради України*, 2016 р, №3. URI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
9. Оформлення списку використаних джерел за ДСТУ 8302:2015 та відповідно до наказу МОН № 40 від 12.01.2017. URI: <https://vseosvita.ua/library/oformlenna-spisku-vikoristanih-dzerel-za-dstu-83022015-ta-vidpovidno-do-nakazu-mon-no-40-vid-12012017-r-24215.html>
10. Горіна Г. Особливості сучасного розвитку готельної індустрії України. URI: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/35256>
11. Мазур С. Прилуцький А. Стан та перспективи розвитку готельно-ресторанної справи. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_2_21.

1. Назва дисципліни.

Бізнес-планування підприємств сфери гостинності

2. Мета самостійної роботи.

Формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань спрямованих вивчення теорії і практики планування діяльності організацій і складання бізнес-планів, розробки комплексного підходу до бізнеспланування в готельно-ресторанному господарстві.

3. Завдання самостійної роботи.

Отримання знань у сфері управління бізнесом, умінь, навичок, впорядкування здобутих знань, вміння їх застосовувати при виконанні практичних завдань.

5. Індивідуальні завдання:

1. Бізнес-план будівництва нового закладу курортного господарства.
2. Особливості розробки бізнес-плану реконструкції санаторно-курортних закладів.
3. Особливості розробки бізнес плану комерційної діяльності санаторно-курортного закладу.
4. Дослідження та аналіз ринків збуту курортних послуг.
5. Характеристика конкурентного середовища курортної справи та переваг.
6. План маркетингової діяльності курорту.
7. План виробничої діяльності курортного підприємства.
8. Організаційний план курортного комплексу.
9. План охорони навколишнього середовища курорту.
10. Фінансовий план та програма інвестицій курортного комплексу.
11. Бізнес-план фінансового оздоровлення санаторно-курортного закладу.
12. Бізнес-план реорганізації курортного підприємства.
13. Бізнес-план інноваційного проекту санаторію.
14. Бізнес-план диверсифікації діяльності курорту.
15. Методи оцінки доцільності капіталовкладень в курортній справі.
16. Точка беззбитковості (межа рентабельності) в курортній справі: суть, методи визначення.
17. Організація проведення презентації бізнес-плану курортного підприємства.
18. PEST-аналіз курортного господарства.
19. Галузеве оточення курортного бізнесу.
20. Концепції курортного бізнесу.
21. Стратегія проекту розвитку курорту.
22. SWOT-аналіз курорту.
23. Аналіз ринків збуту курортних послуг.
24. Оцінка розміру ринку курортних послуг та можливих тенденцій його розвитку
25. Оцінка частки ринку курортних послуг окремого підприємства.
26. Сегментація ринку курортних послуг та визначення ніші продукту
27. Конкуренція та конкурентні переваги в курортній справі.
28. Порівняльні характеристики конкурентних продуктів.
29. Порівняльні характеристики конкурентів на ринку курортних послуг.
30. Аналіз конкурентної ситуації на ринку курортних послуг
31. Аналіз курортних послуг за схемою 4-5 Р#.
32. Зовнішньоекономічна діяльність курорту.
33. Ціноутворення на курортні послуги
34. Реклама курортну та просування послуг на ринок.
35. Факторний аналіз виробництва і реалізації курортних послуг.
36. Операційний цикл в курортній справі.

37. Виробничі потужності курортну та їх розвиток
38. Державне регулювання в курортній сфері.
39. Можливості покращення та удосконалення курортних послуг.
40. Інвестиційний план курорту, стратегія та джерела фінансування інвестиційних витрат.
41. Потреба в фінансуванні (підбір суми кредиту (інвестиції) та графіка фінансування).
42. Умови залучення кредитів на розвиток курортного бізнесу.
43. Погашення та виплати на обслуговування позик (відсотки за кредитами).
44. Застосування операційного та фінансового важелів у бізнес-плануванні курорту.
45. Соціальна ефективність інвестиційного проекту курорту.

6. Програмові вимоги до екзамену.

1. Моделі бізнесу.
2. Сутність ділового розвитку фірми. Життєвий цикл бізнес-ідей.
3. Призначення та види ділових планів.
4. Вимоги до змісту маркетинг-плану.
5. Аналіз сучасної ринкової ситуації.
6. Аналіз діяльності конкурентів.
7. Завдання обґрунтування продуктової політики.
8. Обґрунтування цінової політики фірми.
9. Визначення потреби в інвестиційних витратах.
10. Цілі, завдання і функції бізнес-планування.
11. Визначення бізнесу і бізнес-плану.
12. Цілі і задачі бізнес-плану.
13. Класифікація бізнес-проектів.
14. Відображення у бізнес-плані зовнішнього та внутрішнього середовища.
15. Інформаційне забезпечення при бізнес-плануванні.
16. Технологія розробки бізнес-плану.
17. Порядок розробки бізнес-плану.
18. Типові помилки у бізнес-плануванні.
19. Схема складання бізнес-плану.
20. Процес бізнес-планування фірми.
21. Структура та основні розділи бізнес-плану.
22. Сучасні методики розробки бізнес-плану.
23. Початкова стадія процесу бізнес-планування.
24. Характеристика методів пошуку та обґрунтування підприємницької ідеї.
25. Аналіз основних стратегій при розробці бізнес-плану.
26. Оцінка впливу обсягів виробництва та реалізації продукції на результативність реалізації бізнес-проекту.
27. Аналіз впливу ціни та її можливих коливань при розробці бізнес-плану.
28. Вплив собівартості продукції на ефективність інвестиційного проекту.
29. Класифікація бізнес-стратегій підприємства за типом конкурентної переваги (стратегія цінового лідерства, стратегія диференціації, стратегія фокусування).
30. Бізнес-стратегії підприємства за конкурентною позицією в бізнесі (стратегія лідера, претендента на лідерство, стратегія наслідування).
31. Вибір тактики при бізнес-плануванні.
32. Аналіз беззбитковості проекту.
33. Поняття операційного лівереджу, порядок його обчислення та використання при прийнятті інвестиційних рішень.
34. Аналіз фінансового стану підприємства.
35. Прогнозування фінансового стану підприємства.
36. Застосування моделей діагностування банкрутства для оцінки фінансового стану підприємства.

37. Маркетингова програма бізнес-плану.
38. Планування рекламної діяльності.
39. Матеріально-технічна підготовка при бізнес-плануванні.
40. Визначення місця розташування виробничих потужностей підприємства.
41. Обґрунтування оптимальної виробничої потужності для виконання виробничих завдань бізнес-плану.
42. Організаційний план щодо реалізації проекту.
43. Планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій.
44. Показники ефективності інвестиційних проектів.
45. Вимоги до показників ефективності інвестиційних проектів.
46. Поняття та різновиди інвестиційних ризиків при бізнес-плануванні.
47. Аналітичні методи оцінювання інвестиційних ризиків.
48. Метод визначення точки беззбитковості.
49. Визначення грошового потоку від операційної діяльності з врахуванням планів виробництва та цінкових прогнозів.
50. Оцінка грошового потоку від фінансової діяльності з врахуванням графіків залучення та повернення кредитних ресурсів.

7. Тести.

1: Бізнес-планування – це:

- а. сукупність знань про закономірності розвитку різних господарських систем в майбутньому;
- б. дослідження ринку;
- в. досягнення поставлених цілей;
- г. вивчення конкурентного середовища.

2: Об'єктом бізнес-планування є:

- а. прибуток підприємства;
- б. туристична фірма;
- в. будь-яка організаційна система, відкрита для взаємодії;
- г. політичні системи.

3: Методологія планування – це:

- а. прийоми дослідження;
- б. сукупність теоретичних висновків, загальних закономірностей, наукових принципів розробки планів;
- в. вибір орієнтації планування;
- г. розробка інструментарію.

4: Бізнес-проект – це:

- а. безперервний процес планування діяльності;
- б. певний план дій, обумовлений конкретними цілями, що визначають спосіб його вирішення;
- в. програма розвитку регіонів;
- г. процеси з покращання добробуту.

5: Інвестиційний проект вимагає:

- а. застосування нових технологій;
- б. вкладення капіталу;
- в. економічних перетворень;
- г. економічної лояльності.

6: Ціна є виразом закону:

- а. вартості;
- б. накопичення;
- в. пропорційного розвитку виробництва;
- г. збереження енергії.

7: Сучасна методологія виділяє основні рівні дослідження:

- а. три;
- б. дев'ять;
- в. п'ять;
- г. сім.

8: Теоретичному рівню дослідження відповідають:

- а. експертні опитування;
- б. комунікаційний підхід;
- в. принципи діалектики;
- г. принцип історизму.

9: Теоретико-емпіричний рівень дослідження використовує:

- а. регресійний аналіз;
- б. дедукцію;
- в. моделювання;
- г. психоаналіз.

10: Емпіричний рівень дослідження використовує:

- а. польові методи;
- б. індукцію;
- в. закон вартості;
- г. формалізацію.

11: Формалізовані методи:

- а. платіжна матриця;
- б. синтез;
- в. аналіз;
- г. регрес.

12: Міждисциплінарні методи:

- а. закон попиту та пропозиції;
- б. картографічний;
- в. системний підхід;
- г. анкетування.

13: Дослідник, підготовлений за спеціальною програмою, грає роль звичайного покупця за методом:

- а. Дельфі;
- б. таємничий покупець;
- в. аудит торгових точок;
- г. моніторинг ринку.

14: Для дослідження вибирається фокус-група, що складається з:

- а. 100 – 150 учасників;

- б. 10 – 25 учасників;
- в. 8 – 10 учасників;
- г. 50 – 100 учасників.

15: Хоум-тест – це:

- а. глибинне фокусоване інтерв'ю;
- б. домашній тест;
- в. експрес-опитування;
- г. панельне дослідження.

16: Методикою «торгові панелі» користуються при визначенні:

- а. споживчого кошика сім'ї;
- б. інформації про продажі;
- в. специфічних властивостей окремого продукту;
- г. якість товарів.

17: Преактивізм складається з:

- а. аналізу минулого досвіду;
- б. передбачення майбутнього і підготовки до нього;
- в. аналізу сучасного стану речей;
- г. аналіз ринків збуту.

18: Основні принципи інтерактивного планування:

- а. участі;
- б. аналізу;
- в. аналогії;
- г. моделювання.

19: Інтеграція охоплює взаємодію одиниць:

- а. всіх рівнів;
- б. різних рівнів;
- в. одного рівня;
- г. жодного рівня.

20: Стратегічне планування виконує:

- а. керівник підрозділу;
- б. керівник установи;
- в. менеджер напрямку;
- г. рядовий працівник.

21: Якщо об'єктом планування обрана туристична фірма як елемент туристичної галузі країни, то застосовується:

- а. стратегічне планування;
- б. нормативне планування;
- в. тактичне планування;
- г. оперативне планування.

22: Коли об'єктом планування є виробничий процес, то застосовується планування:

- а. оперативне;
- б. тактичне;
- в. стратегічне;
- г. нормативне.

23: За масштабом проекти класифікуються на:

- а. соціальні;
- б. міжрегіональні;
- в. комплексні;
- г. асоціальні.

24: Стратегічний план здійснюється:

- а. за квартал;
- б. до 10 років;
- в. за рік;
- г. за 5 років.

25: Виробіток працівників залежить від:

- а. величини зарплати;
- б. акцизу;
- в. прибутку від реалізації;
- г. розміру податків.

26: Стимулювання праці працівників забезпечується:

- а. технологіями;
- б. податками;
- в. заробітною платою;
- г. страхівкою.

27: Бізнес-план складається з основних частин:

- а. передмови;
- б. основної частини;
- в. маркетингового розділу;
- г. наочного матеріалу.

28: Резюме складається з:

- а. трьох частин;
- б. висновків бізнес-плану;
- в. оперативного розділу;
- г. описової частини.

29: Фінансовий аналіз здійснюють за допомогою:

- а. ПДВ;
- б. ПП;
- в. показника Альтмана;
- г. ВВП.

30: Ліквідність підприємства – це:

- а. можливість розширювати виробництво;
- б. спроможність оплатити короткотермінові кредити;
- в. дістати прибуток;
- г. банкрутство.

31: Валовий прибуток визначають як:

- а. обсяг загального продажу;
- б. різницю між обсягом продажу та ПДВ;

- в. різницю між обсягом продажу і ПП;
- г. загальний обсяг інвестицій.

32: Прибуток чистий визначається як:

- а. різниця між обсягом продажу та ПДВ;
- б. різниця між обсягом продажу і ПП;
- в. різниця між балансовим прибутком і ПП;
- г. різниця ціни та якості товарів і послуг.

33: Поточний запас:

- а. час між двома послідовними постачаннями;
- б. час, необхідний для комплектації;
- в. мінімальна необхідна кількість днів, на яку треба скласти запас;
- г. час необхідний для створення нового продукту.

34: Основна мета планування:

- а. ефективно управління підприємством;
- б. забезпечення пропорційного та динамічного розвитку в майбутньому;
- в. організація виробництва;
- г. згортання виробництва.

35: В інвестиційному проекті окреслюється, зокрема:

- а. реформування виробництва;
- б. концепція нової системи управління;
- в. термін завершення;
- г. рівень заробітної плати.

36: Сутність планування діяльності підприємства полягає у:

- а. виборі однієї альтернативи з великої кількості можливих альтернатив розвитку підприємства у майбутньому;
- б. прийнятті рішення, в ході якого встановлюються та постійно уточнюються цілі та завдання розвитку підприємства, визначається стратегія та політика їх досягнення;
- в. розробці детальних планів, у яких скоординовано виконання показників, які характеризують господарську діяльність підприємства;
- г. реалізації обраної альтернативи, що здійснюється на основі рішень, які приймаються сьогодні.

37: Переваги планування діяльності підприємства:

- а. планування діяльності підприємства допомагає керівництву підприємства мислити перспективно;
- б. планування формує систему цільових показників діяльності підприємства для наступного контролю;
- в. планування готує підприємство до ринкових змін;
- г. планування демонструє зв'язок зобов'язань усіх посадових осіб, які працюють на підприємстві.

38: Основним методом планування діяльності підприємства є:

- а. балансовий;
- б. нормативний;
- в. сітьовий;
- г. економіко-математичний.

39: За часом планування діяльності підприємства поділяється на:

- а. стратегічне, довгострокове, короткострокове;
- б. стратегічне, тактичне, оперативне;
- в. середньострокове, короткострокове;
- г. за методами планування – балансове, нормативне, програмно-цільове.

40: До принципів планування діяльності підприємства належать:

- а. дефективність;
- б. органічне єднання планів підприємства та його підрозділів;
- в. безперервність та гнучкість;
- г. виділення пріоритетів.

41: Бізнес-план – це:

- а. документ, який дозволяє підприємцю прийняти обгрунтоване рішення;
- б. техніко-економічне обгрунтування діяльності підприємства в ринкових умовах;
- в. план, оформлений у документах, цифрах, графіках, зразках нового товару (послуг);
- г. документ, який включає всі основні сфери діяльності підприємства у ринкових умовах; виробничі, комерційні та соціальні проблеми та не має законодавчого характеру.

42: Завдання оперативно-виробничого планування:

- а. деталізація та розподіл виробничої програми та інших показників плану за часом їх виконання;
- б. конкретизація та доведення завдань до цехів, ділянок і робочих місць з вказівкою строків виконання завдань;
- в. забезпечення робочих місць сировиною, матеріалами, інструментом та іншими видами матеріальних ресурсів;
- г. складання графіків руху предметів праці за часом та в просторі з доведенням їх до виконавців.

43: Критерії оцінки ефективності оперативно-виробничого планування:

- а. ритмічна робота колективу та рівномірний випуск продукції;
- б. рівень використання засобів виробництва та робочої сили;
- в. мінімальна тривалість виробничого циклу;
- г. зростання продуктивності праці.

44: Завдання диспетчерування:

- а. видача виробничих завдань;
- б. попередження відхилень від встановлених графіків виробництва;
- в. оперативний облік виконання змінно-добових завдань;
- г. прийняття оперативних заходів з усунення відхилень.

45: Показники виробничої програми підприємства:

- а. товарна продукція;
- б. реалізована продукція;
- в. валова продукція;
- г. усі відповіді вірні.

46: Товарна продукція – це:

- а. вартість товарів і послуг, що виготовляються та реалізуються підприємством за визначений період часу;

б. вартість готової продукції, отриманої в результаті виробничої діяльності підприємства, та завершених робіт і послуг, призначених для реалізації стороннім організаціям;

в. готова продукція та незавершене виробництво;

г. усі відповіді вірні.

47: Валова продукція – це:

а. весь обсяг виготовленої продукції та виконаної роботи підприємством за визначений період часу;

б. вартість виготовлених напівпродуктів;

в. загальна вартість продукції всіх підрозділів підприємства;

г. вартість послуг і робіт, наданих цехам підприємства.

48: Реалізована продукція – це:

а. товарна продукція в тому випадку, коли залишки готової продукції на складі на початок і кінець періоду залишилися без змін;

б. вартість товарів і послуг, реалізованих стороннім організаціям за визначений період часу;

в. вартість продукції всіх підрозділів підприємства;

г. вартість продукції, спожитої цехами підприємства.

49: Обґрунтування виробничої програми виробничими потужностями включає розрахунки:

а. фонду часу роботи кожного виду обладнання для виконання деталізованого плану виробництва;

б. пропускної здатності кожної технологічно однорідної групи обладнання;

в. коефіцієнтів завантаження обладнання та виробничих площ у плановому періоді;

г. завантаження обладнання та виявлення “вузьких” та “широких” місць.

50: Виробнича потужність характеризує:

а. максимально можливий випуск продукції, робіт або послуг у визначеній номенклатурі та асортименті;

б. максимально можливий обсяг переробки сировини за одиницю часу при найбільш раціональному використанні наявних знарядь праці;

в. річний обсяг випуску продукції, послуг або робіт;

г. запланований випуск продукції з урахуванням коливань попиту та наявного обладнання.

8.Список рекомендованої літератури.

1. Барроу, Колін. Бізнес-план: практ. посібник: Пер. з англ. Київ: Знання, 2002. 285 с.

2. Бізнес-планування в підприємстві: навчально-методичний посібник для студентів ОР “бакалавр” спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». / Васильченко С.М. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2020. 57 с.

3. Васильців Т. Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві: тест. завдання для контролю знань студ. напряму підготов. 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» (галузь знань 1401 «Сфера обслуговування») всіх форм навчання. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2011. 63 с.

4. Васильців Т. Бізнес-планування у готельному та ресторанному господарстві: завдання до практ. та семінар. занять і самост. роботи для студ. напряму підготов. 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» (галузь знань -1401- «Сфера обслуговування») всіх форм навчання (з використ. інформ. технологій). Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. 60 с.

5. Васильців Т. Бізнес-планування: індивід. навч.-дослід. завдання для студ. напряму підготов. 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» всіх форм навчання. Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. 31 с.
6. Воротіна Л.Д. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 223 с.
7. Гуменюк В.В. Туризм та готельно-ресторанна справа: Економіка, ціноутворення, економічний аналіз, бізнес-планування: Посібник-практикум для самостійної та індивідуальної роботи студентів. Івано-Франківськ: «Плай» ЦІТ, 2011. 200 с.
8. Гуменюк В.В. Фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. 260 с.
9. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Пономарьова, Г. С. Підвищення ефективності бізнес-процесів на виробничому підприємстві // Механізм регулювання економіки. 2020. № 4. С. 58-69.
10. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с
11. Мендела І.Я. Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 116 с.
12. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій” Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій „Про затвердження № 81 від 27.06.97. 14.
13. Наливайченко С. П. Бізнес-планування у туріндустрії: навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов. ден. та заоч. форм навчання вищ. навч. закл. Сімферополь, Саки: Підприємство Фенікс, 2011. 190 с.
14. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Житомир: ЖДТУ, 2006. 419 с.
15. Цьохла С.Ю. Бізнес-планування у туріндустрії: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Сімферополь: Фенікс, 2010. 133 с.